

Till minne av en kvinnogärning i Hille socken i början på 1900-talet

Anna-Stina Oskarsson

År 1869 föddes Anna Matilda Nordahl i Karlskoga, Värmland. Hon växte upp med två bröder som enda dotter. Hennes far var av vallonsläkt, det var ju många valloner som kom till Sverige då. Han arbetade inom Boforskoncernen. När tiden var inne för yrkesval reste hon till Stockholm och utbildade sig till barnmorska på Södra BB.

Under tiden hade hon också träffat en yngling som gick på Karlskoga Praktiska läroverk. När han blev färdig chaktmästare gifte de sig Midsommardagen 1898. Samma år fick sedermera Fru Anna Jansson, då maka till K J Jansson, som var från Gårdskär, Älvkarleby, tjänst i Hille socken som barnmorska och sjuksköterska. Midsommardagen 1899 anlände första dottern, sedan kom i tät följd under 10 år 5 barn till, den sista dottern föddes 1913. På den tiden fanns ingen mammaledighet som nu, utan det var bara att börja tjänstgöra igen efter 1-2 veckor. Att Fru Jansson blev mycket omtyckt av både gammal och ung bevisar väl det Maria Lindholm skrev i Gefle Dagblad under Hillekrönika 15 år efter hennes död, vilket följer här nedan:

I detta sammanhang stiger en annan kvinnogärning, utförd inom Hille fram, erkänd och välsignad av många. Det är framlidna barnnorskan Fru Anna Jansson som lämnat detta minne efter sig. Hon var barmhärtigheten själv där hon mötte nöden. Den statliga hjälpverksamheten är nu så omfattande att dylika hjälpredor inte behöver ta av sitt eget vid dessa förrättningar, vilket Fru Anna Jansson ofta fick göra. Besvärliga färder efter häst i ur och skur, snö och storm det fick hon genomleva, ibland med svåra olyckstillbud, men alltid med ett tröstens ord till den som oroades. Hon var den kvinnorna vände sig till i nöd och lust. Så länge hon hade sin tjänst kvar och bodde i Barnnorskegården, stod alltid hemmet öppet för alla som ville ha kaffe på juldagsmorgonen från

grannbyarna, och det mottogs med glädje och tacksamhet från allas sida. Hemmet låg snett emot kyrkan. Många kände till hennes önskan och gamla traditioner höll hon levande under sin livstid. När hon 1928 efter trettio års tjänst slutade som barnmorska blev hon otroligt hyllad, från alla byarna som tillhörde Hille socken.

I den då största lokalen, Hille Missionshus, mottogs hon av alla som ville hylla henne. Bl.a. fick hon från kommunen mottaga en äkta Brysselmatte, samt 500 kr i guldtior. Blommor, telegram och övriga presenter strömmade in under hela dagen där hon satt i "Högsätet" under en stor stork som hängde ned från läktaren med en babydocka i en duk från näbben.

Efter sin tjänstgöringstid i Hille, blev Fru Jansson varje sommar eftersökt som vikarie från socknarna runt omkring Gävle och Strörnsbro. Där fick hon arbeta under ledigheter och dylikt. Till slut tog dock arbetet ut sin rätt, hjärtats kraft avtog. Våren 1934 fick hon lunginflammation, men den klarade hon av. På hösten kom den igen och hennes då sedan flera år ansträngda hjärta orkade ej arbeta längre. Fru Jansson slutade sin tid här på jorden klockan två på dagen den 27 oktober 1934.

Vid hennes jordfästning i Hille kyrka den 4 november 1934 hade kyrkan fyllts så alla kunde ej få plats, utan porten stod öppen ut så att alla hillebor kunde få följa den stämmingsfulla andakten. Barn från hennes sista år som hon förlöst sjöng underjordfästningen. Likaså de från hennes tidigare år bildade nu Hille kyrkokör. Dessutom sjöng Fru Ruth Bersten Öhlander, Gårdskär solo.

En otrolig blomstergård hade samlats, bl.a. 86 kransar, kring hennes bår, i koret och gången ut ur kyrkan. Från kyrkporten till familjegraven bildades häck som en sista hälsning till Hilles avhållna jordernoder. Prosten Bernhard Bohlin förrättade jordfästningen, som blev en av hans sista förrättningar inom Hille församling, då han kort därefter gick i pension. Han efterträddes av Bengt Wallman från Stefans kyrka i Stockholm.

Så slutade då Anna Janssons livsgärning, utförd alltid med glädje och tillförsikt, vilken dag och tid på dygnet var det aldrig fråga om. Fru Jansson var alltid beredd att hjälpa till vid de små barnens inträde i det liv som då var.

Hennes minne uppskattas nog ännu i många äldre hillebors minne och jag tror att många kommer ihåg hennes alltid glada och runda ansikte, trots att hon själv hade många bekymmer som alla andra under första världskriget och tiden därefter.

Till sist ett varmt tack till alla nu levande i Hille som gjorde hennes levnad lätt och till glädje för familjen som så ofta fick var utan henne, men så är ju livet. Yrket måste gå i första hand...

Och tack vare den värme och ömhet hon bemöttes av kunde hon klara sina 30 år som ackuschörskas, sitt dåliga hjärta till trots.

22 januari 1991

[Hillebygden, Nr. 1, 2003]